

Ustalenie wartości początkowej środka trwałego, którego zakup był zabezpieczony kontraktem forward

Wstęp

Aktualnie większość jednostek prowadzących działalność gospodarczą musi zmierzyć się z problemem zmiennych kursów walutowych, stóp procentowych i cen na rynkach towarowych, które negatywnie wpływają na wyniki ich działalności. Niekorzystne zmiany tych czynników potrafią spowodować gwałtowny spadek przychodów, wzrost kosztów lub nieopłacalność inwestycji lub planowanego zakupu określonych składników majątku obrotowego lub trwałego jednostki. Zatem na wartość przedsiębiorstwa i na jego wyniki wpływ mają nie tylko uwarunkowania wewnętrzne, czyli organizacja wewnętrzna jednostki, konkurencja na danym rynku itp. lecz również uwarunkowania zewnętrzne, spośród których – wielu przypadkach – najważniejszą rolę odgrywa ryzyko niekorzystnych zmian na rynkach finansowych.

Próby prognozowania zmian na rynkach finansowych – co w dużej mierze przypomina „wróżenie z fusów” – przyniosły małą efektywność takiej metody i jej olbrzymią przypadkowość oraz zawodność¹. W związku z tym jednostki prowadzące działalność gospodarczą muszą zdecydować:

- 1) czy pozostawić ww. zmiany i ryzyko poniesienia strat „losowi”, a w szczególności – o czym należy również pamiętać – że zmiany te mogą w określonych uwarunkowaniach przynieść również korzystny wpływ na wartość przedsiębiorstwa i jego wynik finansowy,
- 2) czy szukać możliwości zabezpieczenia się przed omawianym ryzykiem.

W efekcie wieloletnich poszukiwań stwierdzono, iż jednym z możliwych sposobów zabezpieczenia, *de facto* znanym i wykorzystywanym już od wielu lat², są pochodne instrumenty finansowe forwards, futures, opcje oraz ich wszelkiego rodzaju mutacje i odmiany.

Z jednej strony instrumenty pochodne bardzo pomagają i ułatwiają zarządzanie ryzykiem finansowym, jednakże z drugiej, gdy brak należytej kontroli, mogą w krótkim czasie doprowadzić jednostkę do poważnych kłopotów finansowych lub wręcz bankructwa, upadku i likwidacji. Na świecie znane są spektakularne przypadki firm takich jak: Long Term Capital Management, Orange County, Barings Brothers. Wielki skandal związany z wykorzystywaniem instrumentów pochodnych miał miejsce również w naszym kraju, a jego apogeum

* Dr, Katedra Rachunkowości Wydziału Zarządzania UG, kotyla@kwantum.gda.pl

** Dr, Katedra Rachunkowości Wydziału Zarządzania UG, grzegorz@bucior.pl

¹ Nie znaczy to jednak, iż całkowicie zaniechano prognozowania zmian na rynkach finansowych.

² Powszechnie wiadomo, iż tego typu narzędzia były wykorzystywane już w XIX wieku w Holandii w związku z handlem tulipanami

przypada na początek roku 2009. Wtedy to wyszło na jaw, iż kilkanaście miesięcy wcześniej, kiedy złoty umacniał się, przedsiębiorcy sprzedający swoje usługi bądź towary za waluty obce, w obawie przed stratami, zawierali z bankami umowy dotyczące tzw. opcji walutowych. Chcieli w ten sposób przede wszystkim zabezpieczyć się przed ryzykiem kursowym, jednakże okazało się również, iż wiele z firm wykorzystywało instrumenty pochodne³, również dla celów spekulacyjnych. Kilka miesięcy później, gdy tendencja na rynku walutowym odmieniła się i kursy walut obcych gwałtownie wzrosły okazało się, że wielu polskim firmom grozi upadłość na skutek niemożności wywiązania się z umów zawartych z bankami, które okazały się niekorzystne i bardzo kosztowne dla tych firm⁴. Pomimo wielu przypadków, gdy wykorzystywanie instrumentów pochodnych doprowadziło firmę do poważnych kłopotów finansowych, a wręcz do upadku, to narzędzia te są i będą nadal wykorzystywane przez te jednostki, które chcą jednak zabezpieczyć się przed negatywnym wpływem ryzyka finansowego na ich działalność, jak również i w celach typowo spekulacyjnych.

Celem opracowania jest przedstawienie przykładu możliwości wykorzystania kontraktu forward dla celów zabezpieczenia planowanej transakcji zakupu środka trwałego z zagranicy wraz ze wskazaniem sposobu ujęcia i rozliczenia takiego zabezpieczenia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa bilansowego. W szczególności zwrócono uwagę na:

- 1) możliwości wykorzystania instrumentu pochodnego w celu zabezpieczenia jednostki przed ryzykiem walutowym,
- 2) specyficzny dla tej sytuacji sposób ustalenia wartości początkowej środka trwałego.

Przedstawiane w opracowaniu rozwiązania uwzględniają stan prawny na dzień 01.01.2010 r.

1. Forward i możliwości jego wykorzystania dla celów zabezpieczeń

Kontrakt forward stanowi jeden z najmniej skomplikowanych instrumentów pochodnych, a jego istota polega na tym, iż zawarcie takiego kontraktu obliguje jego posiadacza do zakupu określonych aktywów w określonym dniu, po cenie ustalonej w chwili zawarcia kontraktu, zwanej jako cena wykonania

³ Wbrew przyjętej nazwie opcje walutowe, w rzeczywistości przedmiotem zawieranych umów była cała gama pochodnych instrumentów finansowych.

⁴ Wskutek tych umów wnioski o upadłość złożyły niektóre spółki giełdowe, a m.in. Odlewnie Polskie, Krosno, Elwo a wiele firm odnotowało bardzo poważne kłopoty finansowe skutkujące obniżeniem wyniku finansowego (np. Ciech, Cersanit i inne). Sytuacja strat poniesionych przez firm na skutek wykorzystywania instrumentów finansowych stała się bardzo głośna w Polsce, gdyż aktywnie włączył się w nią Wicepremier Waldemar Pawlak i to właśnie od Jego nazwiska była opisywana w mediach pod nazwą Opcji Pawlaka. Geneza tej nazwy bierze się z faktu, iż Premier Pawlak próbował unieważnić renegeację, odstąpienie lub unieważnienie zawartych z bankami przez przedsiębiorców umów zwanych potocznie w mediach opcjami walutowymi. Oczywiście do niczego takiego nie doszło i dojsć nie powinno w kraju o gospodarce rynkowej, a głównym celem Premiera Pawlaka było oczywiście uzyskanie na tej fali określonych korzyści politycznych.

lub cena forward⁵. Jeżeli w momencie wykonania kontraktu cena rynkowa danych aktywów jest wyższa od ceny wykonania, wówczas właściciel kontraktu odnosi zysk, w przeciwnym wypadku ponosi stratę, przy czym wykonanie kontraktu jest bezwarunkowe, co oznacza, iż niezależnie od skutków finansowych zobowiązanie musi zostać zrealizowane. Przedmiotem kontraktów forward są najczęściej metale szlachetne, ropa naftowa, waluty i akcje. Rozliczenia kontraktów polegają najczęściej na fizycznej dostawie przedmiotu transakcji (kontrakty walutowe, towarowe) lub rozliczeniu gotówkowym, tj. wypłacana jest różnica pomiędzy wartością bieżącą kontraktu a jego wartością wykonania.

Warunki zawarte w kontraktach forward nie podlegają żadnej standaryzacji (np. kwotowej, terminowej), tzn. wynikają wyłącznie z umowy pomiędzy stronami, ich potrzeb i możliwości realizacji. Istotną zaletą braku standaryzacji jest możliwość precyzyjnego dostosowania warunków kontraktu pod kątem ceny forward, terminu i miejsca realizacji oraz innych warunków. Ważną cechą kontraktów forward jest to, iż płatność i rozliczenie kontraktu następuje po dostawie dobra (lub jego rozliczeniu), a jego zawarcie nie wymaga wniesienia depozytu.

Przedstawione powyżej cechy powodują, iż kontrakt typu forward stanowi dogodny narzędnik zabezpieczający jednostkę przed ryzykiem niekorzystnej zmiany kursu walutowego związanego z transakcją wyrażoną w walucie obcej, która ma zostać zrealizowana w ściśle określonym czasie w przyszłości. W takiej sytuacji jednostki mogą zawrzeć kontrakt forward na dostawę lub sprzedaż określonej ilości waluty obcej, którego termin realizacji jest zgodny z planowanym terminem płatności, a określony w umowie kurs terminowy jest zgodny z założeniami jednostki co do opłacalności tej transakcji. Oczywiście forward, jak każdy inny instrument pochodny, może być również wykorzystywany dla celów spekulacyjnych, a najczęściej odbywa się to w ten sposób, iż jedna strona kontraktu zawiera go w celach zabezpieczeniowych, zaś druga, ma nadzieję na zmiany przeciwne, i zawiera go w celach inwestycyjnych. Taki sposób wykorzystania kontraktu forward przedstawiony został w poniższym przykładzie.

Przykład – Planowany zakup środka trwałego zabezpieczony kontraktem forward
Polskie przedsiębiorstwo w dniu 1 września 2009 r. podpisało z dostawcą brytyjskim umowę, w myśl której zobowiązało się do zakupu środka trwałego, z terminem płatności i dostawy na dzień 29 stycznia 2010 r. Cena całkowita zakupu środka trwałego ustalona w umowie wynosi 10.000 GBP. Planowana transakcja obciążona jest ryzykiem walutowym polegającym na tym, iż korzystny kurs PLN w stosunku do GBP – przy którym kalkulowany był zakup środka trwałego, czyli 4,6481 PLN/GBP – spadnie, co spowoduje znaczne obniżenie opłacalności całej transakcji.

⁵ Zob. Ch. W. Smithson, C. W. Smith Jr., D. S. Wilford: *Zarządzanie ryzykiem finansowym*, Kraków 2000, s. 50.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym jednostka zawarła w tym samym dniu tj. 1 września 2009 r. kontrakt forward, którego partnerem jest bank prowadzący rachunki firmowe jednostki⁶. Istota kontraktu polega na tym, że bank zobowiązuje się odsprzedać jednostce 10.000 GBP po cenie ustalonej już w dniu zawarcia kontraktu i wynoszącej 4,6481 PLN/GBP. Szczegółowe postanowienia przewidują, iż:

- 1) jednostka w dniu poprzedzającym termin płatności za środek trwały przekaże równowartość 10.000 GBP w PLN na rachunek wskazany przez bank,
- 2) bank dokona zaś płatności w kwocie 10.000 GBP bezpośrednio na wskazany przez jednostkę rachunek bankowy brytyjskiego dostawcy w dniu płatności tj. 29 stycznia 2010 r.

Zgodnie z ustaleniami stron, kontrakt nie wymaga żadnych wcześniejszych płatności, a w szczególności wpłaty depozytu, prowizji itp.

W dniu 29 stycznia 2010 r. transakcja zakupu środka trwałego zostaje zrealizowana zgodnie z zawartą umową przedwstępną, jak również w tym samym dniu rozliczeniu uległ kontrakt forward zawarty z bankiem przez jednostkę.

2. Instrumenty finansowe w prawie bilansowym

Zagadnienia związane z zabezpieczeniami zostały uregulowane w polskim prawie bilansowym rozporządzeniem ministra finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. dotyczące instrumentów finansowych⁷. Do stosowania zapisów tej regulacji są zobowiązane wszystkie jednostki, których sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez biegłego rewidenta w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸.

2.1. Pojęcie zabezpieczenia w rachunkowości

Zabezpieczeniem dla celów rachunkowości zabezpieczeń określa się wyznaczenie jednego lub kilku instrumentów zabezpieczających, tak aby ich zmiana wartości godziwej w całości lub w części kompensowała zmianę wartości godziwej zabezpieczanej pozycji albo przyszłe przepływy środków pieniężnych z jej tytułu⁹. W omawianej sytuacji dotyczącej zabezpieczenia kontraktem forward zakupu środka trwałego mamy do czynienia z tzw. zabezpieczeniem przepływów pieniężnych, czyli ograniczaniem zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych wynikających z określonego ryzyka związanego z wprowadzonymi do ksiąg rachunkowych aktywami i zobowiąza-

⁶ W tym przykładzie bank oczekuje kursu wymiany PLN do GBP przeciwnych niż zabezpieczająca się jednostka i ma w związku z tym nadzieję na zrealizowanie określonych zysków stąd chęć do zawarcia takiego kontraktu.

⁷ Rozporządzenie ministra finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. z Roku 2001 Nr 149, poz. 1674 ze zm.).

⁸ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z Roku 2009 Nr 152, poz. 1223 ze zm.).

⁹ Por. R. Hussey: *Oxford dictionary of accounting*, New York 1995, s. 127.

niami, uprawdopodobnionymi przyszłymi zobowiązaniami lub planowanymi transakcjami¹⁰.

2.2. Wycena początkowa i bilansowa zabezpieczenia planowanej transakcji w księgach rachunkowych

Zgodnie z regulacjami prawa bilansowego umowa zawarta z brytyjskim kontrahentem nie jest przedmiotem zapisów w księgach rachunkowych. Do ksiąg należy natomiast wprowadzić¹¹ – na dzień jego zawarcia – kontrakt forward służący zabezpieczeniu planowanej przyszłej transakcji zakupu środka trwałego¹². Zatem już w dniu zawarcia kontraktu, tj. 1 września 2009 r. i niezależnie od daty jego rozliczenia, jednostka jest zobowiązana dokonać wyceny i ujęcia początkowego kontraktu. Z punktu widzenia rachunkowego wskutek zawarcia kontraktu forward powstają następujące składniki: aktywa finansowe o wartości 46.481,00 PLN oraz zobowiązania finansowe, dokładnie o takiej samej wartości wyrażonej w polskich złotych. Zatem wartość godziwa kontraktu na dzień jego wprowadzenia do ksiąg rachunkowych wynosi zero. Wyceny początkowej aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego dokonano poprzez oszacowanie wartości przyszłych przepływów pieniężnych związanych z tym kontraktem, a więc jego wartość 10.000 GBP została przemnożona przez kurs funta brytyjskiego ustalony z partnerem kontraktu (4,6481 PLN/GBP)¹³.

Na dzień bilansowy jednostka jest zobowiązana dokonać aktualizacji wyceny kontraktu¹⁴ oraz właściwie odnieść skutki tej wyceny w zależności od oceny skuteczności tego zabezpieczenia na dzień bilansowy¹⁵. Dla celów aktualizacji wyceny należy przyjąć średni kurs funta brytyjskiego ustalony przez NBP, który wyniósł 4,5986 PLN/GBP¹⁶, oznacza to, że jednostka poniosła na kontrakcie stratę w wysokości równiej 495,00 PLN¹⁷. Skuteczność zastosowanego zabezpieczenia wynosi na dzień bilansowy 98,9%¹⁸, co pozwala odnieść skutki

¹⁰ Zob. § 27 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia ministra finansów w sprawie instrumentów finansowych.

¹¹ W związku z małym stopniem skomplikowania analizowanych tutaj operacji i prostymi wyliczeniami prezentację „szkolną” na teowych kontach księgowych pominięto uznając ją za zbyt trywialną.

¹² Zob. § 4 rozporządzenia ministra finansów w sprawie instrumentów finansowych.

¹³ Więcej na temat zasad wyceny początkowej kontraktów terminowych zob. C. Kotyla: *Księgowe i podatkowe ujęcie transakcji terminowej*, Rachunkowość nr 3/2004, s. 23–28.

¹⁴ Zob. § 14 rozporządzenia ministra finansów w sprawie instrumentów finansowych.

¹⁵ Zgodnie z zapisem § 33 rozporządzenia ministra finansów w sprawie instrumentów finansowych zyski lub straty z wyceny wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, lub z wyceny składnika walutowego instrumentu zabezpieczającego niebędącego instrumentem pochodnym, w części uznanej, zgodnie z § 28 ust. 4 rozporządzenia, za efektywne zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczaną pozycją, odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.

¹⁶ Zob. tabela nr 255/A/NBP/2009 z dnia 31.12.2009 r.

¹⁷ Wysokość straty ustalona została poprzez ustalenie różnicy wartości kontraktu na dzień jego zawarcia (46.481 PLN) i wartości kontraktu na dzień bilansowy (45.986 PLN).

¹⁸ Efektywność (skuteczność) tego zabezpieczenia ustalana jest poprzez porównanie wartości kontraktu na dzień bilansowy do wartości na dzień zawarcia kontraktu, czyli $45.986/46.481=98,9\%$.

aktualizacji wyceny kontraktu na dzień bilansowy na kapitał z aktualizacji wyceny.

2.3. Aktualizacja na dzień rozliczenia kontraktu i wycena początkowa środka trwałego

Zgodnie z ustaleniami umownymi w dniu 29 stycznia 2010 r. następują: zapłata za środek trwały i jego dostawa, rozliczenie kontraktu forward zawartego z bankiem oraz zapłata dostawcy brytyjskiemu za otrzymany środek trwały¹⁹. Zasady ustalania wartości początkowej nabytego środka trwałego zostały określone poprzez art. 28, z uwzględnieniem art. 30, ustawy o rachunkowości. W myśl tych zapisów na dzień 29 stycznia 2010 r. jednostka dokonuje wyceny operacji zakupu środka trwałego wyrażonej w walucie obcej. Wartość środka trwałego określona na fakturze dostawcy brytyjskiego po przeliczeniu na polskie złotówki wynosi 47.080,00 PLN²⁰.

Kolejne zdarzenie podlegające ewidencji w księgach to zdarzenia związane z płatnościami, a więc jednostka dokonuje zgodnie z umową zawartą z bankiem przekazania kwoty 46.481 PLN tytułem uregulowania zobowiązania umownego z bankiem wynikającego z zawartego kontraktu forward, w zamian za co uzyskuje prawo do otrzymania 10.000 GBP; *de facto* prawo to zostaje zrealizowane, gdyż bank po otrzymaniu wpłaty reguluje zobowiązanie jednostki wobec dostawcy brytyjskiego. Oznacza to zatem, iż jednostka w ostatecznym rozrachunku jednak zyskała na kontrakcie forward z bankiem kwotę 599,00 PLN, pomimo przejściowej – ustalonej na dzień bilansowy – straty na tym kontrakcie w wysokości 495 PLN, która w dniu rozliczenia kontraktu widnieje jeszcze odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny.

Uzyskany wynik na kontrakcie w kwocie 599,00 PLN, z uwzględnieniem wcześniej odniesionej straty na kontrakcie odniesionej na kapitał z aktualizacji wyceny, musi odpowiednio skorygować wartość początkową środka trwałego bowiem zgodnie z zapisem § 33 ust. 4 rozporządzenia ministra finansów w sprawie instrumentów finansowych, jeżeli uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub planowana transakcja poddane zabezpieczeniu powodują powstanie aktywów lub zobowiązań, to na dzień wprowadzenia tych pozycji do ksiąg rachunkowych zyski lub straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujęte do tego dnia w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny odpisuje się i odpowiednio dolicza do ceny nabycia lub inaczej określonej wartości początkowej wprowadzonych do ksiąg rachunkowych aktywów lub zobowiązań.

¹⁹ Dla uproszczenia przyjęto, iż wszystkie te zdarzenia mają miejsce w jednym dniu, czyli 29 stycznia 2010 r., jak również, iż zakupiony środek trwały nie wymaga poniesienia jakichkolwiek dodatkowych kosztów i nakładów służących umożliwieniu rozpoczęcia jego wykorzystywania w działalności gospodarczej, a w szczególności jednostka nie ponosi żadnych kosztów i nakładów określonych poprzez art. 28 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Dodatkowo pominięto – również w tym samym celu tj. uproszczenia – wszelkie obciążenia podatkowe związane z zakupem środka trwałego z Wielkiej Brytanii, a w szczególności określone przepisami ustawy o Vat.

²⁰ Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy o rachunkowości dla celów wyceny przyjęto tutaj kurs z dnia 28 stycznia 2010 r., który wynosił 4,7080 PLN / GBP zob. tabela nr 19/A/NBP/2010 z dnia 28.01.2010 r.

Tablica 1. Ustalenie wartości początkowej środka trwałego

Wartość początkowa środka trwałego wg faktury	47.080,00
Korekta o wynik na kontrakcie forward	599,00
Wartość początkowa z uwzględnieniem korekty	46.481,00

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych liczbowych z przykładu

W analizowanej sytuacji kwota 599,00 PLN pomniejsza, wcześniej ustaloną na podstawie samej faktury dostawcy brytyjskiego, wartość środka trwałego, która ostatecznie wynosi 46.481,00 PLN. Następnie wyksięgowaniu podlegają kompensujące się wzajemnie kwoty zapisane wcześniej na koncie odzwierciedlającym aktywa finansowe, zobowiązania finansowe oraz przejściową stratę ustaloną na dzień bilansowy. Po odpowiednich księgowaniach w księgach rachunkowych jednostki zmniejszył się stan środków pieniężnych na rachunku bankowym o kwotę 46.481,00 PLN, a o tyle samo wzrósł stan środków trwałych posiadanych przez jednostkę.

Zakończenie

Niekorzystny wpływ zmian kursów walut, cen towarów i surowców na wartość i wyniki finansowe przedsiębiorstw spowodowały rozwój rynków finansowych, a także popyt i podaż instrumentów finansowych, które do tej pory miały ograniczone zastosowanie lub w ogóle nie istniały. Na rynku finansowym pojawiły się narzędzia zabezpieczające przed ryzykiem zmian kursów, stóp procentowych i cen.

Pomimo, że nieumiejętne i niekontrolowane korzystanie z pochodnych instrumentów finansowych zakończyło się dla wielu przedsiębiorstw olbrzymimi stratami finansowymi lub wręcz upadkiem, jednostki nadal wykorzystują i będą wykorzystywać te narzędzia zarówno dla celów inwestycyjnych, jak i zabezpieczeniowych. Zabezpieczenia wydają się być bezpieczniejsze, gdyż z racji swego charakteru ograniczają ryzyko strat związanych z niekorzystnymi zmianami (np. kursów walut), jednakże eliminują również możliwość uzyskania dodatkowego przychodu na zmianach korzystnych.

W przypadku zabezpieczenia planowanych transakcji należy pamiętać nie tylko o poprawnym ustaleniu wyniku zabezpieczenia w sensie ekonomicznym lecz także o poprawnym odniesieniu skutków takiego zabezpieczenia. W sytuacji, gdy planowana transakcja prowadzi do poddana zabezpieczeniu powoduje powstanie aktywów, to na dzień wprowadzenia tych pozycji do ksiąg rachunkowych zyski lub straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujęte do tego dnia w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny odpisuje się i odpowiednio dolicza do ceny nabycia lub inaczej określonej wartości początkowej wprowadzonych do ksiąg rachunkowych aktywów.

Niewłaściwy sposób rozliczenia kontraktu zniekształciłby zarówno wynik finansowy jednostki w okresie, gdy kontrakt będzie rozliczany, jak również – w analizowanej sytuacji – ustalenie niewłaściwej wartości środka trwałego.

Literatura

1. R. Hussey: *Oxford dictionary of accounting*, New York 1995
2. C. Kotyla: *Księgowe i podatkowe ujęcie transakcji terminowej*, Rachunkowość nr 3/2004
3. Rozporządzenie ministra finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. z Roku 2001 Nr 149, poz. 1674 ze zm.)
4. Ch. W. Smithson, C. W. Smith Jr., D. S. Wilford: *Zarządzanie ryzykiem finansowym*, Zakamycze, Kraków 2000
5. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z Roku 2009 Nr 152, poz. 1223 ze zm.)

Streszczenie

Pomimo, iż instrumenty pochodne uznawane są za narzędzia wysokiego ryzyka oraz faktu, iż wiele jednostek, również w Polsce, poniosło olbrzymie straty w wyniku ich nieumiejętnego i niekontrolowanego wykorzystywania są to narzędzia pozwalające w sposób efektywny ograniczać – jeżeli odpowiednio kontrolowane – wpływ niekorzystnych wahań kursów walut na wartość jednostki oraz jej wyniki finansowe. W opracowaniu przedstawiono przykład rozliczenia kontraktu i służącego zabezpieczeniu zakupu środka trwałego.

Development of hedge accounting (Summary)

Besides fact that financial instruments are consider as a very risky tools and many companies, also in Poland, were hit by them or even some were bankrupt, still they are tools which effectively help to reduce unprofitable influence of foreign currency rate of exchange risk on companies value and its profit. In this article, there is presented a proper way of calculation and booking forward contract used to hedge operation of buying fixed asset paid in GBP. In such situation calculation of initial fixed asset value is crucial.